

Євген САМАРИК

здобувач освітньо-професійної програми

«Менеджмент», ЗУНУ

Науковий керівник – Лідія КРУП'ЯК, канд. екон. наук,

доцент, доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу

Західноукраїнського національного університету

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах трансформації економічного середовища, посилення конкурентного тиску, нестабільності ринкової кон'юнктури та цифровізації управлінських процесів особливого значення набуває проблема підвищення ефективності діяльності підприємств. Забезпечення стабільного функціонування суб'єктів господарювання потребує використання дієвих механізмів управління, здатних забезпечити раціональне використання ресурсів, підвищення продуктивності праці, оптимізацію витрат та формування конкурентних переваг. У зв'язку з цим важливу роль у системі менеджменту підприємства відіграють економічні методи управління, які виступають одним із ключових інструментів впливу на результати господарської діяльності.

Економічні методи управління являють собою сукупність способів і засобів економічного впливу на діяльність підприємства та його працівників шляхом використання економічних важелів, стимулів, нормативів, фінансових інструментів і механізмів матеріального заохочення [1]. Їх застосування спрямоване на забезпечення узгодженості інтересів підприємства та персоналу, підвищення результативності виробничо-господарської діяльності, формування мотиваційного середовища та забезпечення досягнення стратегічних цілей розвитку підприємства.

У сучасних умовах господарювання економічні методи управління набувають стратегічного значення, оскільки дозволяють забезпечити гнучкість управлінської системи та її адаптивність до

змін зовнішнього середовища. Водночас ефективність використання економічних методів значною мірою залежить від рівня їх інтеграції в систему управління підприємством, узгодженості з організаційними та адміністративними методами управління, а також здатності менеджменту оперативно реагувати на зміну ринкових умов. В цьому контексті вдосконалення економічних методів управління ґрунтується на формуванні інтегрованої системи управлінських рішень, спрямованої на забезпечення стабільного розвитку та підвищення ефективності функціонування підприємства у довгостроковій перспективі. Водночас важливою є адаптація управлінських механізмів до динамічних змін ринкового середовища, посилення конкурентного тиску та необхідності впровадження інноваційних підходів до управління. При цьому, важливим елементом цього процесу є модернізація системи економічного стимулювання, що сприяє підвищенню результативності діяльності підприємства та ефективності використання ресурсного потенціалу.

Важливим напрямом удосконалення механізму використання економічних методів управління є впровадження сучасних підходів до фінансового планування та бюджетування. Використання системи стратегічного бюджетування забезпечує можливість прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства, оптимізації структури витрат та підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу. Формування ефективної системи бюджетного контролю дозволяє своєчасно виявляти відхилення від планових показників та приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо коригування діяльності підприємства.

Суттєве значення для підвищення ефективності діяльності підприємств має вдосконалення системи матеріального стимулювання працівників. Використання економічних методів мотивації забезпечує формування зацікавленості персоналу у досягненні високих результатів праці, підвищенні продуктивності та покращенні якості виконання виробничих завдань. У сучасних умовах важливого значення набуває впровадження KPI-орієнтованих систем оцінювання діяльності працівників, які

дозволяють встановлювати взаємозв'язок між результатами праці та рівнем матеріального заохочення. Такий підхід сприяє підвищенню відповідальності персоналу за результати діяльності та забезпечує формування ефективного мотиваційного механізму.

Одним із перспективних напрямів удосконалення економічних методів управління є цифровізація управлінських процесів. Використання сучасних інформаційних технологій, аналітичних платформ та автоматизованих систем управління забезпечує можливість оперативного збору й обробки інформації, проведення економічного аналізу та прогнозування результатів діяльності підприємства. Цифрові технології сприяють підвищенню обґрунтованості управлінських рішень, оптимізації інформаційних потоків та забезпеченню ефективного контролю за використанням ресурсів.

Важливу роль у системі економічних методів управління відіграє механізм ціноутворення, який забезпечує формування конкурентоспроможної вартості продукції та впливає на рівень прибутковості підприємства. У сучасних умовах підприємства повинні використовувати гнучкі підходи до формування цінової політики, враховуючи зміну попиту, рівень конкуренції, виробничі витрати та ринкові ризики. Використання сучасних аналітичних інструментів у процесі ціноутворення дозволяє забезпечити оптимальний баланс між рівнем прибутковості та конкурентоспроможністю продукції. Водночас, суттєвого значення набуває також удосконалення системи управління витратами підприємства. Раціональне використання ресурсів, оптимізація виробничих процесів та впровадження енергозберігаючих технологій сприяють зниженню собівартості продукції та підвищенню рівня ефективності господарської діяльності. Водночас використання сучасних методів економічного аналізу дозволяє виявляти резерви підвищення ефективності діяльності підприємства та формувати напрями вдосконалення управлінської системи.

У сучасних умовах нестабільності економічного середовища важливим елементом удосконалення механізму використання

економічних методів управління є формування системи ризик-менеджменту [2]. Використання економічних інструментів управління ризиками забезпечує можливість своєчасного виявлення потенційних загроз, мінімізації фінансових втрат та підвищення стійкості підприємства до негативного впливу зовнішніх чинників. Реалізація ризик-орієнтованого підходу сприяє забезпеченню фінансової стабільності підприємства та підвищенню ефективності його функціонування.

Зазначимо, що важливим також є інтеграція економічних методів управління із системою стратегічного менеджменту підприємства. Використання стратегічного планування, прогнозування та економічного моделювання дозволяє формувати довгострокові напрями розвитку підприємства, забезпечувати ефективне використання ресурсів та підвищувати рівень адаптивності підприємства до змін зовнішнього середовища. Поєднання економічних методів із сучасними управлінськими технологіями сприяє формуванню комплексного механізму управління ефективністю діяльності підприємства.

Отже, вдосконалення механізму використання економічних методів управління є важливою передумовою підвищення ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах господарювання. Використання сучасних підходів до фінансового планування, мотивації персоналу, управління витратами, цифровізації управлінських процесів та ризик-менеджменту забезпечує підвищення результативності діяльності підприємства, зміцнення його конкурентних позицій та створює передумови для забезпечення сталого розвитку в умовах нестабільного ринкового середовища.

Список використаних джерел:

1. Битов, В., Горбач, Л., та Котляров, В. (2021). Методи економічного управління як основні важелі ефективного розвитку підприємства. *Економічний форум*. 11(2), 55-61
2. Кошова В. Ю., Богацька Н. М. Основні напрями підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства. *Економічні студії*. 2017. № 5 (18). С. 56-60